

מראי מקומות - פסחים

קיב:

ג. איכא דאמרי דלא תגני בלא קריאת שמע העיר המהרש"א (ברכות ח:), מדוע נקט לשון 'לא תגני' בלא ק"ש, ועוד שהרי יש לזהר בכל המצוות שלא תהא כהרומאין, ומדוע נקט לשון זה לגבי קריאת שמע. ופירש, שמדובר בקריאת שמע שעל המטה (וזהו לשון לא תגני), שהוא ביחידות, וכיון שכן, יש לו לקרות דוקא בלשון הקודש, ולא בארמית, לפי שהמלאכים אינם מכירין בארמית, ויהיה כאילו לא קרא, ולא תהיה לו השמירה מהמזיקין.

ד. מרחיקין משור תם חמישים אמה פירש רש"י (ברכות לג:), שור תם, שלא נגח אדם. וכתב הראש יוסף שם, שהוא הדין אם נגח ב' פעמים שמרחיק רק חמישים אמה, וכוונת רש"י היא לרבותא, שאף שלא נגח אדם מעולם, מכל מקום צריך להרחיק ממנו נ' אמה.

ה. מאן דמחוור לבושיה ולא נטרי עד ח' ימים כתב בשמירת הגוף והנפש (עג, ג) שכהיום אין מקפידין על זה, לפי שהכיבוס משמיד לגמרי את הכינים. אולם בטעמא דקרא (עמ' רלה) הביא החזו"א הקפיד על זה, ומשמע שאפילו אם לא היו כנים בבגד מתחילה.

ו. שבק לה לילי רביעיות ולילי שבתות כתב התוס' רי"ד שהטעם שעזב בדוקא לילות אלו, הוא משום שבשאר לילות השבוע מצויים בני הכפרים בדרכים, שהם הולכים לעיירות גדולות לשמוע קריאת התורה, ולכן מצויין בדרכים בשאר הלילות, או בהליכה או בחזרה, ע"ש.

א. מצוה וגוף טהור ישא אשה ולו בנים כתב האגרות משה (אה"ע ח"א סי' א) שיש לפרש בב' אופנים: א. שיוליד ממנה בנים ויקיים מצות פו"ר ושבת, ועי"ז יהיה גופו בטהרה. ב. שאף שיש לו בנים מאשתו ראשונה נושא אשה, וזה גופא המצוה והגוף הוא בטהרה. ועיין שם שנוטה לפשט השני, והקשה שלפי זה מהם הב' דברים, הלא לכאורה המצוה היא מה שגופו בטהרה. וכתב לפרש שגופו בטהרה היינו אפילו מטומאה הבאה מאונס (ולא רק מהרהורי חטא), שהרי יש מעלה ללימוד התורה שיהא בטהרה אפילו מטומאה באונס. וזהו התרת: א. שישא אשה וינצל מהרהורי חטא. ב' שגופו טהור אפילו מטומאה באונס, שהוא מעלה גדולה ללימוד התורה.

ב. אל תדור בשכנציב משום דליצני הוה ומשכו לך בליצנותא כתב החפץ חיים (הל' לה"ה כלל ד', אות י) שאם רואה אדם בחבירו מדה מגונה, כגון גאווה או כעס או שאר מדות רעות וכו', נכון לו לספר דבר זה לבנו או לתלמידיו, ולהזהירם שלא יתחברו עמו. וכתב בבאר מים חיים (מ"א) שאין להביא ראיה מסוגיין לדין זה, לפי שיתכן שהיה מפורסם לעין כל, ולא שייך בזה לשון הרע [ויש לעיין בזה, האם כוונתו שאף שהיה מפורסם, התלמידים לא היו יודעים, והוצרך לספר להם, ומכל מקום אין זה לשון הרע, כיון שהיה מפורסם. או שבאופן זה הוא לשון הרע, אלא שמדובר כשהתלמידים עצמם ידעו שהיה בעל מדות מגונות, אלא שלא הבינו שאין להתחבר עמו, וזה היה צריך להזהירם].